2019.047

Nota Kortemark Koekelarestraat 78

Programma van maatregelen na natuurwetenschappelijk onderzoek

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

12-9-2019

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Kortemark Koekelarestraat 78, gelegen buiten woon- of recreatiegebied waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000m² of meer bedraagt en de aanvrager een natuurlijk persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota[1] bestond enkel uit een bureauonderzoek, in het programma van maatregelen was opgenomen dat een veldkartering, een landschappelijk booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek diende uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In de bekrachtigde nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, werden de resultaten van deze onderzoeken beschreven en werd een advies gegeven voor een verder natuurwetenschappelijk onderzoek. Deze nota heeft betrekking op dit extra onderzoek en omvat bovendien alle resultaten van het volledige vooronderzoek.

Het landschappelijk booronderzoek en het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een matig complexe verticale stratigrafie. Het boorplan zoals opgesteld in de bureaustudie voorzag 8 boringen. De vooropgestelde inplanting van de boorpunten kon zoals opgelegd in het programma van maatregelen uitgevoerd worden. Verdere verkennende/waarderende boringen bleken niet nodig, gezien geen volledige intacte bodemopbouw werd vastgesteld. Deze gegevens tonen aan dat geen steentijdvindplaats aanwezig is. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 8 parallelle NO-ZW georiënteerde sleuven in het noordwestelijke terreindeel en 2 parallelle NW-ZO georiënteerde sleuven in het zuidoostelijke gedeelte. Het vooropgestelde sleuvenplan kon nagenoeg volledig gevolgd worden. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd om duidelijkheid te krijgen in bepaalde sporen of sporenclusters of om de schijnbare afwezigheid van sporen na te gaan. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. De sleuven werden op vraag van de bouwheer na afronding van het onderzoek open gelaten, gezien verder onderzoek niet noodzakelijk wordt geacht.

De advieszone voor verder onderzoek was ca. 16900m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Het terrein was ingenomen als akker- en weiland. De advieszone voor verder onderzoek was ca. 16900m² groot zoals aangegeven in de opgemaakte bureaustudie. Het terrein was ingenomen als akker- en weiland. Van de onderzoekbare zone werd ca. 2009,6m² (11,9%) onderzocht door middel van proefsleuven, en 118,6m² (0,7%) door middel van kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee behaald (12,6%). Het onderzoek kon een goed licht werpen op het archeologisch potentieel van de site.

Binnen het plangebied werden voornamelijk grachten en greppels aangetroffen die gerelateerd zijn aan voormalige of hedendaagse perceelsgrenzen of fungeerden als ontwateringskanalen. De aangetroffen kuilen zijn vermoedelijk van relatief recente ouderdom. Verschillende andere sporen die

[1] https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/8324

aanvankelijk werden geïdentificeerd als paalkuilen moeten bovendien worden toegeschreven aan natuurlijke fenomenen. Er werd slechts één interessant archeologisch spoor aangetroffen. Het betreft een rond houtskoolrijk spoor in de oostelijke tip van het terrein. Het spoor werd integraal onderzocht, gecoupeerd en bemonsterd tijdens het proefsleuvenonderzoek. Er werden geen andere gelijkaardige sporen geattesteerd, noch komen sporen voor in de directe omgeving. Hoewel het terrein relatief onverstoord is, werden slechts zeer weinig relevante archeologische sporen aangetroffen.

Uit de bureaustudie blijkt dat gekende archeologische waarden in de directe omgeving van het plangebied schaars zijn. Op ruimere afstand zijn enkele sites met onbepaalde datering gekend, alsook sites uit de metaaltijden tot de nieuwste tijd.

Het proefsleuvenonderzoek toont aan dat binnen de grenzen van het plangebied weinig relevante sporen aanwezig zijn. Een verder veldonderzoek zal geen extra kenniswinst opleveren over de ontwikkeling van het plangebied en zijn omgeving. Er werd geen verder onderzoek geadviseerd, maar wel een aanvullend natuurwetenschappelijk onderzoek.

Het verder natuurwetenschappelijk onderzoek toont aan dat de houtskoolrijke kuil veel vroeger dateert dan eerst gedacht, in het finaal-neolithicum, naar de overgang met de vroege bronstijd toe. De samenstelling van de kuil wijst er verder op dat het niet gaat om een houtskoolmeiler zoals aanvankelijk gedacht, als wel om een brandkuil waarbij houtsoorten uit de omgeving willekeurig werden gesprokkeld en verbrand. In de nabije omgeving van het plangebied moeten op het einde van het neolithicum en het begin van de vroege bronstijd hazelaars, haagbeuken, eiken, beuken, Spaanse aken en elzen aanwezig zijn geweest. Het onderzoek kan nu als voltooid worden beschouwd. Er is geen verder archeologisch traject meer nodig.